

AUTONOMIE

ANNALEE NEWITZOVÁ

„Autonomie je pro biotechnologie a umělou inteligenci tím,
čím byl *Neuromancer* pro internet.“

Neal Stephenson

AUTONOMIE

ANNALEE NEWITZOVÁ

AUTONOMIE

ANNALEE NEWITZOVÁ

BRNO 2019

Copyright © 2017 by Annalee Newitz

Jacket design by Will Staehle

Translation © Pavel Bakič, 2019

Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2019 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-930-4 (PDF)

ISBN 978-80-7577-931-1 (ePUB)

ISBN 978-80-7577-932-8 (MobiPocket)

*Všem robotům,
kteří slepě nepřijímají své nastavení*

POSLEDNÍ SASKATCHEWANSKÝ PIRÁT

BALADA OD THE ARROGANT WORMS (KONEC 20. STOL.)

*Dřív měl jsem malou farmu a živila mě zem,
trať kanadské dráhy mi vedla za domem.
Pak měny krach všem nahnal strach — já neměl za co žít;
mou půdu shrábli bankéři a řekli: „Jsme si kvit.“*

*O práci jsem se ucházel a všude slyšel ne.
„Teď nebereme,“ smáli se. „Teď vyhazujeme!“
Úřad práce nabízel mi chabou almužnu,
jenže věčně dojit stát fakt není život snů.*

*Tak řek jsem si: „Co nadělám, když práce je tatam.“
A jako pirát vyplul s lodí na Saskatchewan.*

*„Hej, johohó,“ teď od břehů zní v polích celé dny,
když plundruju tam obilí a další plodiny.
„Ať teče rum!“ Mé vlajky vzor vždy všechny umlčí:
je na ní bílá lebka a hnáty umrlčí.*

*Už rozkřiknout se mohlo, že není klid jak dřív,
však onehdá jsem zmerčil zas nechráněný šíf.
Šel jsem na to zezadu a přiblížil se k nim,
trup jsem jim proděravěl a zdrhnul se zrním.*

*Víš jak kousek za Moose Jaw je řeka přemostěná?
Když jdou přes ni farmáři, jsou bledí jako stěna,
páč vědí, že sám Vidlák Jack má v zátoce svou sluj:
že skočím na most, zbuším je a shrábnu jejich hnůj.*

PIRÁTSKÁ LOĎ

KAPITOLA 1

1. ČERVENCE 2144

Studentka se tak zabrala do domácího úkolu, že jí šlo o život. Doktoři jí píchli sedativa, ale přesto dál nahrbeně seděla, ohýbala prsty, jako by pod nimi měla klávesnici, a psala a psala. Léky na obsedantní chování nezabíraly. Úprava hladiny serotoninu nikam nevedla a nezdálo se, že by problém pramenil z disociace nebo halucinací. Dívka byla zcela při smyslech. Jen neustále plnila domácí úkol z programování a reimplementovala komponenty operačního systému. Naživu ji udržovala výhradně trubička s tekutou stravou. Aby si ji do nosu nechala zavést, museli ji doktoři přikurtovat.

Rodiče zuřili. Bydleli v dobré čtvrti v Calgary a dceři za všech okolností zajišťovali tu nejlepší farmaceutickou péči, která byla za peníze k mání. Jak se jí v hlavě mohlo něco pokazit?

Média citovala vyjádření lékařů, podle něhož vše nasvědčovalo tomu, že za dívčin stav můžou drogy. Mozek svědomité studentky jevil učebnicové známky závislosti. Nervové dráhy, které ji za žádoucí výkon odměňovaly příjemným pocitem a po nichž proudily neurotransmitery mezi středním mozkem a mozkovou kůrou, doslova hořely. Chemický obraz byl zvláštní tím, že dívčin mozek vypadal, jako by se její závislost na domácích úkolech

táhla už roky. Všechny okruhy byly odměně za takové chování dokonale uzpůsobené, srovnatelný dopad na dopaminové receptory se běžně dostavoval až po letech závislosti. Studentčini příbuzní a známí ale kategoricky prohlašovali, že se u ní problémy objevily teprve před pár týdny.

Feed Zázračný svět měl dokonalý námět na virální spot z kategorie *záhady medicíny*. Studentčin příběh si ovšem získal takovou pozornost, že už vyskakoval i v hlavních zpravodajských modulech.

++++

Jack Chenová odlepila z obličeje brýle a deaktivované je napěchovala do přední kapsy kombinézy. V důsledku dlouhé práce na přímém slunci jí kolem tmavě hnědých očí zůstaly světlé kruhy. Stejně poctivé opálení míval na tváři také její otec, když se po dlouhém dni vracel z polí s kanolou — přes brýle tam sledoval proudy dat, která žluté rostlinky poskytovaly o svém okolí. Napadlo ji, že tentýž vzor světlé kůže musí všechny členy rodiny Chenových provázet už po generace, od doby, kdy její prapraprarodiče přišli z Šen-čenu na druhé straně Pacifiku a koupili si v prériích za Saskatoonem občanství pro zemědělské pracovníky. Ať se Jack od domova vzdálila sebevíc, něco vždycky zůstalo při starém.

Ale jen něco. Seděla v tureckém sedu uprostřed Arktického moře a jako černokněžnice udržovala rovnováhu na neviditelném, mírně zakřiveném trupu své ponorky. Při pohledu z výšky několika set kilometrů, ve které se pohybovaly satelity, by vypadala, že se proti vší pravděpodobnosti vznáší nad hladinou, povrch ponorky totiž světelné paprsky ohýbal s negativním indexem lomu. Kousek stranou se na zářivé hladině moře vlnily

rozprostřené solární panely, které světlo pohlcovaly. Jack se vřela pěst, jako by něco muchlala, a panely se stáhly do otvoru v trupu, který se za nimi zase zavřel.

Baterie ponorky byly dobité, příchozí a odchozí data se maskovala za tříštit běžných přenosů a v podpalubí nebylo pro samé léky kam šlápnout. Čas se zanořit.

Otevřela poklop, s hlasitým dupotem sestoupila po žebříku a pokračovala do řídicí místnosti. Na stěnách se probouzely kolonie bakterií a nazelenale jí svítily na cestu. Zastavila se pod klubkem trubek na stropě. Před očima se jí úslužně zhmotnilo okno s příkazovou řádkou — tvar obrazovky získaly fotony díky tisícům projektorů poletujících ve vzduchu. Jack mávla rukou, vyvolala tak navigační systém a upravila kurz, chtěla se totiž vyhnout frekventovaným trasám nákladních lodí. Její cíl ležel na poměrně klidném úseku arktického pobřeží, až za Beaufortovým mořem, v místech, kde rozhraní slané a sladké vody vytvářelo ohromnou skládačku řek a ostrovů.

Špatně se dnes na všední činnosti soustředila, zprávy o závislosti na domácích úkolech jí nechtěly dopřát klid. Znovu si narazila brýle a ponořila se do feedů. Přeletěla pohledem menu a dala vyhledat další informace. „SOUVISÍ PŘÍPAD ZÁVISLÉ STUDENTKY S ČERNÝMI FARMAKY?“ ptal se jeden titulek. Jack sykla. Mohl dnešní clickbait souviset se zásilkou zactinu, kterou minulý měsíc vyložila v Calgary?

++++

V nákladovém prostoru ponorky bylo momentálně vyrovnaných dvacet beden s čerstvými pirátskými farmaky. Mezi léky na genetické mutace a bakteriálními regulátory se nacházely krabičky s tabletami okopírovaného přípravku Zactin,

který zvyšoval produktivitu a zákazníci po něm šli jako diví. Přísně vzato ještě nebyl na trhu, což hnalo poptávku nahoru. Jeho výrobce Zaxy navíc stál za bystrofixem, intelicinem a dalšími populárními přípravky zlepšujícími pracovní výkon. Jack se přes inženýra z Quick Build Wares, největší vývojářské společnosti ve Vancouveru, dostala ke vzorku z beta fáze. Stejně jako mnoho dalších biotechnologických korporací také Quick Build poskytoval farmaka na zvýšení pozornosti jako zaměstnanecký benefit a rozdával je spolu s jídlem. V reklamách, které přípravku chystaly půdu před uvedením na trh, se tvrdilo, že zactin pomáhá odvést práci rychleji a lépe.

Na vlastní kůži se to Jack zkoušet nenamáhala, v práci si užila dost vzrušení i bez toho. Inženýr, který jí vzorek dodal, ale účinky zactinu popisoval s téměř nábožnou úctou. Stačilo vložit pilulku pod jazyk a práce byla rázem *příjemná*. Nejenže se člověk lépe soustředil, vyloženě si plnění úkolů užíval. Nemohl se dočkat, až se vrátí ke klávesnici, k navrhování elektrických obvodů, ke gestickému stolu, do laboratoře, k 3D tiskárně. Pod vlivem zactinu čerpal z práce hluboké uspokojení, kterého by jinde nedosáhl. Přesně to korporace typu Quick Build potřebovala, nové produkty totiž musely k zákazníkům odcházet v šibeničních termínech a konzultanti někdy měli jen týden, aby od základů sestrojili nový kus hardwaru. Na zactinu se člověk cítil tak, jak se má člověk cítit, když odvede dobrou práci. Ničeho nelitoval a nestaral se, jestli stvořením další hroudy atomů napojené na síť nějak prospěl světu. Uspokojení z hotové práce bylo tak silné, že se pak zhruba minutu jenom kroutil na své prvotřídní kancelářské židli, rukama svíral pěnovou desku stolu a funěl. Orgasmu se to ale nepodobalo, nebo ne moc. Nejvýstižnější popis snad byl, že jde o tělesný vjem dovedený k dokonalosti. Ano, jednalo se o fyzické uspokojení, hmotný

svět však nervovým zakončením žádný srovnatelně oslňující stimul nabídnout nemohl. Po pracovním maratónu na zactinu chtěl člověk jediné: dodělat pro Quick Build další projekt. Nebylo divu, že lidé po přípravku šli jako slepice po flusu.

Jenže věc měla háček, který Jack doteď ignorovala. Společnost Zaxy nezveřejňovala data z klinických testů, takže se nebylo odkud dozvědět o případných vedlejších účincích. Jack obvykle netekly nervy pokaždé, když feedy přinesly zprávu o někom, kdo se zbláznil po práscích, ale tenhle případ měl naprosto jasné obrysy. Jiná populární látka, po které mohla vzniknout závislost na domácích úkolech, ji nenapadala. Samozřejmě že studentčinu obsesi mohl spustit i obvyčejný stimulant. Jenže pak by nešlo o žádnou záhadu, protože by lékaři okamžitě našli jeho stopy. Jack pádily myšlenky, jako by spolkla obzvlášť zhoubný neurotoxin. Jestli si dívka dala její okopírovaný zactin, co přesně s ní tak zamávalo? Předávkování? Kombinace s nějakou jinou látkou? Nebo Jack složení léku rozluštila špatně a vyšla jí místo něj nějaká obludnost?

Až v páteři cítila, jak se jí roztráslly nohy. Jenomže počkat, nebyla to jen mimovolná psychosomatická reakce na zprávy z feedů. I když ještě nenahodila motory, podlaha lehce vibrovala. Jack si strhla brýle, aby ji nic nerušilo, a uvědomila si, že někdo rámusí v nákladovém prostoru, přímo za přepážkou, před kterou stála. Kde se tu do prdele vzal? Na zádi byl nouzový poklop, ale jak se —? Nebyl čas přemýšlet, jestli nezapomněla zamknout. Jako šelma naklonila hlavu na stranu, a aktivovala tak ochranný systém z napjatých nanovláken, navázaných bezprostředně pod povrchem pokožky na senzorické nervy. Pak otevřela druk na pochvě nože. Vetřelec chtěl určitě odejít s plným batohem a podle zvuku byl v nákladovém prostoru sám. Takhle pitomě si mohl počínat jenom závislák nebo skutečný zoufalec.

Vytasila nůž, nehlučně otevřela dveře a do nákladového prostoru vklouzla. Naskytl se jí však jiný pohled, než očekávala. Místo jednoho zlodějíčka tu měla dva: chlapa, který se svou šupinatou kůží a proplešatělými vlasy vypadal na vykřesanec, a jeho robota, držícího pytel s léky. Bot byl všelijak sflikovaný křáp, zloděj ho musel někomu štípnout. Kožní vrstvu měl na několika místech prakticky propálenou, i tak byl ale nebezpečný. Neměla čas vymýšlet nějaká lidumilná řešení: jeden dobře nacvičený náprah přes rameno a nůž letěl na mužův krk. Díky algoritmu k rozpoznávání orgánů prošlo ostří tracheou a zabodlo se do tepny. Vykřesanec se zhroutil na podlahu. Zalykal se ocelí a z těla se mu řinula krev, vzduch a obsah střev.

Jack nůž jedním rychlým pohybem vytrhla a otočila se na bota. Civěl na ni s otevřenou pusou, jako by běžel na zatraceně zabugovaném softwaru. Což asi běžel. Jack by to jediné uvítala, protože by to mohlo znamenat, že bude poslouchat jasně formulované rozkazy, aniž by řešil, kdo je vydává.

„Dej mi ten pytel,“ zkusila to a natáhla ruku. Látku rance napínaly krabičky s jejími farmaky. Bot jí ho okamžitě odevzdal. Pusu měl pořád dokořán. Byl zkonstruovaný tak, aby vypadal jako mladík před dvacítkou, ale mohl být o hodně starší. Nebo mladší.

Když už nic jiného, aspoň si dneska nemusela na konto připsat dvě vraždy. A nedalo se vyloučit, že nakonec ještě skončí se solidním botem, pokud ovšem přiloží ruku k dílu její známý botadmin ve Vancouveru. Na druhý pohled ta kožní vrstva až tak hrozně nevypadala. Přestože byl bot místy odřený a zakrvácený, nikde z něj nekoukaly součástky.

„Sedni,“ nařídila mu a bot se posadil přímo na podlahu nákladového prostoru. Nohy při tom zprohýbal, jako by to byly elektromagneticky spojené traverzy, které najednou ztratily

náboj. Hleděl na ni prázdnýma očima. Mohla ho nechat na později. Teď si musela poradit s tělem jeho pána, který dál krvácel na podlahu. Chytila ho v podpaží a odtáhla ho za dveře, do řídicí místnosti. Bota nechala ve skladu. Bez doprovodu tam toho beztak moc napáchat nemohl, všechna její farmaka byla určená pro lidi.

Točité schodiště svinuté do úzké spirály ji dovedlo do mokré laboratoře, sloužící zároveň jako kuchyně. Jednomu rohu dominovala špičková tiskárna stojící přímo na zemi a zahrnující tři uzavřené oddíly pro práci s kovy, tkáněmi a pěnamí. S pomocí menší verze projekčního displeje, který měla v řídicí místnosti, nastavila Jack pěnové trysky na výrobu dvou betonových kvádrů s praktickými otvory, aby k nim mrtvého vykřesance mohla co nejjednodušeji přivázat za nohy. S klesající hladinou adrenalinu sledovala, jak se trysky míhají po dně boxu a nanášejí jednu vrstvu šedého kamene na druhou. Opláchla nůž ve dřezu, vrátila ho do pochvy a teprve potom si všimla, že je celá od krve. Dokonce od ní měla ulepený i obličej. Napustila dřez a začala se přehrabovat ve skříňkách, jestli v nich nenajde hadr.

Pokrčením ramen povolila molekulární vazby v kombinéze a cítila, jak se neviditelné švy rozpadají. Látka se jí svezla k nohám, stála v ní jako v kaluži. Tělo v šedivém termoprádle si už přibližně dvacet let udržovalo plus minus stejnou formu. V nakrátko zastřižených černých vlasech měla Jack jenom pár bílých pramenů. Ke zboží, se kterým slavila největší úspěch, patřila kopie léku Vive, shodná s originálem do poslední molekuly, a Jack kvalitu vlastní práce vždycky kontrolovala. Vždycky — než přišel zactin. Zatímco si drhla obličej, o její pozornost se přetahovaly dvě děsivé skutečnosti: že má nahoře mrtvolu a že studentce v Calgary hrozí vážné nebezpečí zaviněné něčím, co se nápadně podobá zactinu od překupníka. Kapky nechávala

dopadat na kuchyňskou linku a sledovala, jak betonové bloky postupně obrůstají své středové otvory.

Musela přiznat, že začala práci odbývat. Když schéma zactinu rozluštila, vyšla jí prakticky stejná struktura molekuly, jakou už znala z desítek dalších přípravků posilujících produktivitu a soustředění, a tak se s dalším zkoumáním nenamáhala. Samozřejmě jí bylo jasné, že by produkt mohl mít nežádoucí účinky. Jenomže prodejem látek, po kterých lidi bavilo zaměstnání, dotovala svou skutečnou práci, tedy antivirotika a genové terapie, léky, které zachraňovaly životy. Potřebovala na zactinu rychle vydělat, aby mohla dál rozdávat farmaka těm, kteří je zoufale potřebovali. Letní vítr vanoucí přes Pacifik přinášel z Asijské unie novou epidemii. Nebylo času nazbyt. Chvilé, kdy nemajetní lidé bez kreditů začnou umírat, se blížila a farmaceutické společnosti na to zvysoka kašlaly. Proto Jack tolik spěchala, aby k zákazníkům ve všech koutech Zóny volného obchodu dostala tisíce dávek neotestovaného zactinu. Teď se doslova topila v blahodárných lécích, jenomže co s tím? Jestli studentčin záchvat opravdu zavinila její látka, znamenalo to, že Jack selhala naprosto na všech úrovních, od vědecké až po etickou.

Tiskárna se s pípnutím otevřela a odhalila dvě betonové kostky s dírou. Jack je dotáhla zpátky nahoru a celou cestu marně uvažovala, co ji to napadlo vláčet takovou tíhu holýma rukama.

AKTIVACE

KAPITOLA 2

2. ČERVENCE 2144

Paladinovi pronikl pod pancíř písek a bolely ho převodníky. Plnil právě své první cvičení — nebo čtyřicáté. Udržet lineární časovou osu bylo ve formátovací fázi obtížné, vzpomínky se někdy zdvojovaly či ztrojovaly a pak teprve se skládaly do řady, o které doufal, že se za ním jednoho dne potáhne stejně, jako se za ním táhly ostře ohraničené stopy čtyřprstých nohou vyznačující jeho cestu dunami.

Jemný písek čerený větrem mu při stoupání do svahu podkluzoval, k udržení rovnováhy využíval Paladin miliony řádků kódu. Při každém kroku zanechal v duně prohlubeň a musel se ohnout v pase, aby si zachoval stabilitu. Po těle mu stékaly pramínky písku a na pancíři z tmavé uhlíkové slitiny po nich zůstávaly jizvičky. Jeho admin Lee ho v 15.00 vyhodil z tryskáče kdesi na severním okraji Africké federace. Seskok byl snadný. Pamatoval si, že ho neabsolvuje poprvé, a tak prohnul tělo v úhlech, které zabránily přehřátí, a nabral vítr do rozevřených zádových štítů. Prudký dopad odnesly tlumiče.

Tentokrát ho však nečekala stejná překážková dráha jako v předchozích případech. Byl na zkušební misi.

Lee mu vysvětlil, že někde v dunách je ukrytý pašerácký kontraband. Paladin měl za úkol přiblížit se od jihu, zmapovat území, skrýt pokud možno najít a vrátit se s co největším množstvím dat. Admin mu instrukce předal s širokým úsměvem, rukou mu při tom spočíval na rameni. „Speciálně na tuhle zkoušku jsem ti poladil pár driverů. Poletíš přes ty duny jak motýl.“

Zbývala hodina do západu slunce. Paladinův krunýř ohýbal světlo, dokud se neocitlo pod prahem viditelného spektra: lidským očím by jeho tmavý trup připadal jako tetelící se vzduch nad vrcholem duny, obzvlášť z dálky. Aspoň na to spoléhal. Potřeboval se zorientovat, zmapovat možné úkryty, než si někdo všimne, že tu obchází bot.

Okolní krajina se světle, načervenale vlnila. Písek byl absolutně neporušený — pokud tudy někdo někdy prošel, vítr jeho stopy zavál. Pašerácký úkryt, jestli tu vůbec byl, se musel nacházet v podzemí. Paladin nehybně stál a jeho čočky zatím zoomovaly, panoramovaly a pátraly po záblesku antén nebo jiných známkách života. Všechno si ukládal do paměti k pozdější analýze.

Tamhle něco bylo: nezafoukaný srpek chromu. Paladin klopytavě vykročil dolů po úbočí duny. Aby v podkluzujícím písku neupadl, bylo potřeba stovek drobných kompenzací. Za chůze zaměřoval přesnou pozici vstupu, vedoucího pravděpodobně do zahloubených prostor. Silou ho otevře a pak se vrátí do laboratoře. Lee mu vyčistí svaly od písku a nepříjemné drhnutí přestane.

S úmyslem vyrvat nebo vykroutit zámek se po vstupu natáhl a skrytý sniper mu uštěrlil paži u ramene. Poprvé v životě zažil Paladin skutečnou agonii. Rozlila se mu do celého těla. Pak se ozvalo svědivé pálení uvolněných molekulárních vazeb

na sežehnutých okrajích pahýlu. Z bolesti vykvetla vzpomínka na první spuštění jeho operačního systému, na sled programů vyvolávajících se navzájem z nicoty. Chtěl se do té nicoty vrátit. Za únik před palčivou bolestí, která se mu rozlila do celého těla a ještě dál, by dal cokoli. Ustřelenou ruku totiž dál vnímal, signály krátkého dosahu mu sdělovaly její status. Aby ji umlčel, musel by vypnout komunikační systém perimetru. Jenže bez perimetru by byl prakticky bezbranný, a tak mu nezbývalo než snášet utrpení přenášející se z jeho těla ven a zase zpátky dovnitř. Praštil sebou do písku a křídlovými štíty si chránil zbylé obvody, zejména svou jedinou biologickou součástku, zahřívající hluboko v těle, tam, kde lidé někdy nosili embrya.

Zbývající rukou zašátral po vstupu. Zasyčelo to a poklop se otevřel, rozdíl tlaků jako by ho chtěl vdechnout. Další útočníkův pulz zasáhl písek u Paladinovy hlavy a proměnil zrnka písku v louži tekutého skla. Bot se vrhl dovnitř a naposledy zahlédl ustřelenou paži. Prsty se stále hýbaly a po čemsi sahaly — nedbaly na to, že umírají, a pořád poslouchaly software. Poklop zapadl, odstínil beznadějná přicházející data a bolest ustala.

Paladin se nacházel ve výtahu se slabým ultrafialovým osvětlením, které prozrazovalo, že jde o budovu — nebo přinejmenším vchod — pro boty. Lidé by viděli jen tmu. Přitiskl dlaň k zubatému pahýlu ruky a zhroutil se na podlahu, zůstala z něj jen hromádka neuspořádaných pocitů. S vypětím sil se rozptýlil pohledem na miniaturní displej ukazující, jak hluboko se výtah nachází. Čtyřicet metrů, šedesát metrů, osmdesát metrů. Sestup se zastavil u stovky, ale podle tichých ozvěn v mechanismu Paladin poznal, že mohli sjet o hodně hlouběji.

Dveře se otevřely a nabídly mu pohled na Leehe s dvěma boty po boku. Jeden se vznášel v rozmazaném oblaku křídel a druhý byl čtyřnožec se založenými kudlankovitými pažemi,

stavěný jako tank. Paladina by zajímalo, jestli mu paži neustřelil jeden z nich. Vůbec by se tomu nedivil — a přitom měla být mise jenom výcviková, ne bojová. Lee se zubil a boti mlčeli. Paladin vstal a doufal, že působí důstojně. Tělem mu prošlehávalo fyzické utrpení, ale nevšímal si ho a zkoumal, kde se ocitl.

„Tak to byl nářez, jako kdyby tě vážně poslali do války,“ zařičel Lee nadšeně, ještě než Paladin vůbec vykročil do širokého tunelu se zdmi z pěny a plechu. „Jak se osvědčil ten algoritmus pro chůzi do kopce?“ Poplácal Paladina po zdravé paži. „Za tu ruku se teda omlouvám. Hned ji dám do richtiku.“

Boti pořád mlčeli. Paladin skupinku následoval tunelem, podél několika dveří označených barvou, která odrážela výhradně ultrafialové světlo, a viděli ji tak pouze boti. Možná že komplex sloužil k jejich výcviku? Čekalo Paladina začlenění do bojové jednotky?

Další tunel je dovedl do prostoru, který byl očividně smíšený, barvy totiž odrážely i viditelné spektrum a některé dveře byly moc úzké na to, aby jimi prošel obrněný bot jako Paladin nebo kudlanka. Zastavili u údržbářského stanoviště, Lee vytiskl novou ruku a Paladin si stlačeným vzduchem a lubrikantem vyčistil klouby.

Kudlanka vyslala k Paladinovi kontaktní signál. *ZDRAVÍM. NAVÁŽME ZABEZPEČENOU RELACI ZA VYUŽITÍ PROTOKOLU AF.*

ZDRAVÍM. OVLÁDÁM AF 7.6, odpověděl Paladin.

DOMLUVENO. JÁ JSEM TESÁK. RELACI OZNAČÍME 4788923. POSÍLÁM IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE. POSÍLÁM DATA: PŘIPOJ SE K NÁM VE 20.00.

Pro ověření doprovázel Tesákovu zprávu veřejný klíč. Komprimovaný soubor v příloze rozkvetl v trojrozměrnou mapu komplexu, na které se nad konferenční místností o čtyřicet metrů níž vznášela červená vlaječka. Podle metadat se Paladin zřejmě nacházel na rozlehlé vojenské základně provozované

vedením Africké federace. Místní boti patrně plnili úkoly, které měl po výcviku plnit i on: rekognoskovali terén, analyzovali zpravodajská data, bojovali. Právě obdržel pozvánku na svůj první brífink. Bylo načase, aby se novému kolegovi představil, jak se sluší a patří.

JÁ JSEM PALADIN. POSÍLÁM IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE. POSÍLÁM DATA: PLATÍ.

Lee dokončil paži a přezkoušel Paladinův pahýl voltmetrem. Bot se postavil na nabíjecí podložku a nechal energii proudit do baterií, které měl v těle rozvětvené podobně jako kardiovaskulární systém. Obvykle spoléhal na solární články vpletené do krunýře, podložka ale byla rychlejší.

„Cajk, cajk,“ mumlal admin. Bylo to jeho nejoblíbenější slovo, dokonce vůbec první segment přirozeného jazyka, který Paladin kdy slyšel — pouhých pár sekund potom, co před třemi měsíci poprvé nabootoval. Nová paže se už napojovala na pahýl, mučivá bolest zeslábla v šimrání. Lee vzal molekulární regulátor a navázal atomovou strukturu paže na integrovanou tělesnou síť. V okamžiku jejich propojení Paladin končetinu znovu ucítil. Sevřel ruku v pěst. Připadalo mu, že pravá polovina jeho těla nic neváží, jako by ho bolest až doteď doslova zatěžovala. Uchváceně si ten pocit vychutnával.

„Musím už běžet, Paladine, mám tři prdele práce.“ Tmavé vlasy se Leeovi svezly přes jedno oko. „Promiň, že jsem po tobě nahoře musel střílet, ale to patří k výcviku. Nečekal jsem, že ti uletí celá hnáta!“

Kolikrát už Paladin do toho lidského obličejce, jehož výraz se řídil výhradně nervovými impulzy, vlastně hleděl? Nedokázal říct. Mohl spočítat příslušné videozáznamy v paměti, ale pochyboval, že by mu to přineslo správnou odpověď. Dnešní mise každopádně jeho vnímání lidských obličejů navěky proměnila. Staly se z nich připomínky utrpení a následné úlevy.

Na místě srazu ho kromě dvou lidí sedících v křeslech čekali také Tesák a létající bot. Oba byli v pohotovostním režimu a Paladin je na sebe upozornil odvysílaným pozdravem. Sedící dvojici oslovil nasyntetizovaným hlasem, protokol ostatně velel, aby se v pásmu lidského vnímání odehrávala celá následná komunikace. Zaujal místo vedle Tesáka a pokrčil nohy tak, aby lidem hleděl do očí. Kolenní klouby měl vytrčené dozadu a dorzální štíty přitisknuté k ramenům, takže trochu připomínal obrovského humanoidního ptáka.

„Vítáme tě v táboře Tunis, Paladine,“ oslovil ho jeden sedící člověk. Červený odznáček se zlatými písmeny MKV signalizoval, že jde o vysoce postaveného styčného úředníka, který ve Federaci zastupuje Mezinárodní koalici vlastníků. „Strávíš na této základně několik dní a se svým partnerem Eliaszem se připravíš na nadcházející misi.“ Pokynul ke svému společníkovi, hubenému bledému muži s tmavými kudrnatými vlasy a výraznými hnědými očima, oblečenému v bojové uniformě Federace. Paladin si všiml, že Eliazs má pravou ruku sevřenou v pěst, podobně jako on. Možná také vzpomínal na něco nepříjemného.

Styčný úředník promítl do vzduchu nad stolem několik neotevřených souborů. „Došlo k vážnému narušení vlastnických práv. Týká se farmak a žádá si rychlý a precizní zásah.“ Jeden soubor se rozplynul v logo korporace Zaxy a pak v krabičku pilulek potištěnou nápisem *Zactin*.

„O zactinu jste nejspíš slyšeli.“

„Je to přípravek určený pracujícím,“ odpověděl Eliazs s neutrálním výrazem. „Některé velké společnosti koupily licenci a poskytují ho zaměstnancům jako benefit. Prý je po něm člověku úžasně. Nevím, nezkoušel jsem ho.“

Úředníka se jeho popis zřejmě dotkl. „Zactin zvyšuje produktivitu.“

Do hovoru se vložil Tesák: „Z měst na severu Zóny volného obchodu máme zprávy o zákaznících, kteří si pořídili pirátskou kopii. Přibližně dvacet dávek našli rekognoskační boti ve zvláštním ekonomickém pásmu původních obyvatel poblíž Iqaluitu, kde nemá MKV žádné pravomoci. Stíhání tam nepřichází v úvahu a nikdo nebyl zatčen.“

Úředník spustil videozáznam z nemocničního pokoje plného cukajících se lidí připoutaných k lůžkům a navázal: „K právním krokům Zaxy teprve přikročí. Momentálně je však nejdůležitější zasáhnout. Farmakum dohání lidi k šílenství, a někteří i umírají. Pokud informace, že jde o zactin, prosákne na veřejnost, utrpí Zaxy citelnou finanční ztrátu. Majore?“

Oslovení patřilo Eliaszovi, který zpřímá hleděl na projekci z nemocnice. Zmenšené postavičky a jejich miniaturní marný zápas běžely ve smyčce.

„Analytici společnosti mají za to, že k výrobě pirátských kopií dochází v nelegální laboratoři na území Federace, čímž by mohlo vážně utrpět obchodní partnerství se Zónou volného obchodu. Musíme tudíž zjistit pravý stav věcí, a právě od toho jste tady.“ Úředník pohlédl na Paladina. „MKV vás oba pověřuje vystopováním zdroje pirátských kopií a zastavením výroby. V Iqaluitu se nám naskytlo několik vodítek a všechna ukazují na tutéž pachatelku.“

Hospitalizovaní pojídači zactinu se rozplynuli ve zvětšený portrét, očividně složený z několika nekvalitních snímků. V nákrátko zastřižených černých vlasech probleskovaly ženské šediny a na krku jí začínala tlustá jizva zalézající pod límec kombinézy.

„Máte před sebou Judith Chenovou, vystupující pod jménem Jack. Podezíráme ji z napojení na jednu z největších sítí, které ve Federaci obchodují s pirátskými farmaky. Víme, že má kontakty na určité pochybné výrobce v Casablance, provozuje

ale zcela legální flotilu nákladních plavidel, kterými do Zóny vozí zboží od bylinkářských a kořenářských společností. Spousta páchnoucích krabiček — dokonalá kamufláž. Domníváme se, že odsud léky možná pašuje právě ona, přes Arktidu.“

„Sledujeme ji už roky,“ promluvil Tesák. „Při činu jsme ji nikdy nepřistihli, ale víme, že je v Zóně ve spojení s osobami podezřelými z ilegální distribuce farmak. Navíc vystudovala syntetickou biologii. Všechno do sebe zapadá. Když se jí dostaneme na kobytku, myslím, že bychom pirátské dodávky mohli zastavit.“

„Ještě ke všemu je to teroristka,“ doplnil tiše Eliaz. „Boj proti patentům ji dostal na několik let do vězení.“

„Oficiálně nebyla odsouzena za terorismus, nýbrž za zločinné spolčení směřující k poškození cizí věci,“ podotkl Tesák. „Ve vězení strávila jen pár měsíců a potom prchla ze Saskatoonu do Casablanky. Díky tomu pak podle našich předpokladů navázala kontakty, které teď při pirátské činnosti využívá.“

„Jakmile ji dostaneme, můžeme ji na stříbrném podnose naservírovat Zóně,“ konstatoval úředník. „Piráťství zmařeno, spravedlnost zjednána, všichni spokojeni.“

„Mně to stejně zní jako terorismus,“ upřel Eliaz pohled na Paladina. „Tobě ne?“

Vůbec poprvé se na něj někdo díval, jako by snad o něčem mohl mít mínění, které by nebylo určené pouhým nastavením jeho sítě. Paladin se v duchu probral vším, co ho o terorismu naučili, a rychle sestavil rejstřík obrazů a dat. Pak už mu stačil jen primitivní algoritmus, aby z nich vyčetl společného jmenovatele: bolest a její ozvěnu, doléhající postupně k milionům těl. Jemné nuance politického kontextu byly Paladinovi nepřístupné, ani necítil nutkání se po nich pít. Byl odkázaný na nečitelný vzkaz vysílaný mužovým obličejem a jeho tmavými očima, který si zoufale přál rozluštit.

Mohl se snad na Eliasze dívat a odporovat mu?

„Opravdu to zní jako terorismus,“ přisvědčil. Eliaasz se usmál, a plochy jeho obličeje tím ztratily symetrii.

Tesák na okamžik porušil protokol a mimo záznam vyslal vzkaz svému létajícímu společníkovi. *MOUDRÁ ŘEČ NOVÁČKA, CO SE S TERORISMEM V ŽIVOTĚ NESETKAL. :(*

SOUKROMÝ MAJETEK

KAPITOLA 3

2. ČERVENCE 2144

Jak dlouho trvá, než po kaluži krve nezbude ani stopa genetického materiálu? Rudou barvu postupně rozředí voda a pomalý automatický mop, až se nakonec v určitém okamžiku zcela vytratí. Něco však stejně zůstane: popraskané buněčné stěny, smotky DNA, ubývající cytoplazma. Kdy se odporoučí i tyto poslední fragmenty hmoty?

Jack sledovala, jak homolovitý automatický mop přejíždí stále růžovější skvrnu, ve kterou se na podlaze řídicí místnosti proměnila původní tmavorudá krusta. Okny z kompozitního skla pronikal modrý jas slunečního světla přefiltrovaného přes vodu — Jack ten pohled oslepil a přinutil ji sklonit oči zpátky ke skvrně. Mrtvé tělo před několika hodinami přivázala za nohy k betonovým kvádrům a zbavila se ho. Dávno promrzalo někde v hlubinách.

Už dlouho nikoho zabít nemusela. Obvykle se v překérních situacích neocitala takhle uprostřed oceánu, takže nebyla nucená bojovat a mohla utéct. Prohrábla si chomáče vlasů slepených solí. Nejradši by se pozvracela nebo rozplakala nebo to tváří v tvář smrtící hrabivosti farmaceutické mašinerie zase všechno vzdala.

Poslední myšlenka ji přiměla k úsměvu. *Smrtící hrabivost farmaceutické mašinerie*. Něco takového klidně mohla napsat na vysoké a pak to anonymně zveřejnit na zahraničním serveru, aby její slova putovala k cíli přes několik náhodných síťových přeskoků, a ještě k tomu důkladně zašifrovaná.

Před třiceti lety, jako doktorandka a zapálená revolucionářka, si malovala jinou práci než pašování nelegálních farmak. Nepochybovala, že změní svět, a to čistě za pomoci souborů nahraných na textová úložiště a důvtipně symbolických protestů proti patentovým zákonům. Jenže když konečně vyšla z univerzitních laboratoří, celý život se jí smrškl na neúprosnou volbu: buď bude ve velkém produkovat patenty v podělaných startupech, nebo se dá na pirátství. Vzato kol a kolem to pro ni vlastně žádná volba nebyla.

Její dnešní život měl samozřejmě svoje rizika. Čas od času přišly zavedené pirátské kruhy ve Federaci o pár lidí: někoho našli mrtvého, někdo šel sedět na doživotí. Stávalo se to, hlavně pokud si ta či ona korporace stěžovala na konkrétní porušení svých práv. Ale když jste si v tichosti dělali svoje a nevystřkovali hlavu, bylo pirátství práce jako každá jiná.

Pokud tedy mimořádně neobnášela úklid po chlapovi, kterého jste odpravili kvůli pytli léků a zbyl vám po něm bot.

Odkud se zloděj vůbec vzal? Jack gestem aktivovala interní síť ponorky a nechala si v otevřeném okně vykreslit, jak plavidlo z hloubky několika desítek centimetrů vnímá strakatou hladinu oceánu. Momentálně senzory neviděly nic než příležitostnou temnou masu ledovce. Že by Jack po letech začala ochabovat v ostražitosti? Zloděj využil nějakou snadno odhalitelnou díru v jejím bezpečnostním systému, ošálil perimetr ponorky se všemi jeho senzory, pronikl na palubu a vzápětí už si ve skladu plnil ranec krabičkami. Za pytel nabitý prášky proti

demenci by si přitom mohl dopřát přinejlepším rok strávený hazardem a braním euforik přímo na pláži nějakého arktického letoviska.

Mrtvý vykřesanec byl teď ale její nejmenší problém. Musela zjistit, jestli je něco v nepořádku s její várkou obšlehnutého zactinu. Pořád měla k dispozici několik vzorků původního léku, ze kterých odvodila jeho složení, a své okopírované pilulky mohla přehazovat vidlemi. Hodila originál i pirátskou verzi do kriminalistického analyzátoru a přezkoumala molekulární struktury kritickým okem. Všechno bylo v pořádku, pořídila bezchybnou kopii. To znamenalo, že problém je už v původním receptu. Zkusila izolovat dílčí složky a posoudit je jednotlivě. Některé byly už od pohledu neškodné, u jiných si poznamenala, že se k nim má vrátit.

Nakonec pátrání zúžila na čtyři pochybné molekuly. Promítla jejich strukturu do vzduchu a bedlivě si zářící vazby mezi atomy prohlédla. Rychlý průzkum databází jí prozradil, že všechny molekuly cílí na geny, které jsou u velké části populace spojené se vznikem závislosti. Strnula. Nemohla tomu uvěřit.

Zaxy odjakživa stavělo zisk nad veřejné zdraví, ale tohle bylo víc než jen obvyklá korporátní bezohlednost. Kosmetická farmačka typu euforik nebo látek na zvýšení produktivity nesměla podle mezinárodního práva využívat mechanismů vedoucích k závislosti, a regulemi mkv se musely řídit dokonce i velké korporace. Jack právě zjistila, že zactin stojí daleko za hranou zákona. Jenomže nehrozilo, že na to někdo přijde, protože Zaxy přípravek postupně zavádělo do korporací a vzniku závislosti pečlivě bránilo. Po skončení beta fáze navíc určitě plánovalo nastavit cenu, za kterou si zactin budou moct dovolit jenom zákazníci těšící se vynikající lékařské péči. Pokud by se u nich závislost rozvinula, v tichosti by se to vyřešilo v překrásném

odvykacím středisku kdesi v Eurozóně. Problémy a vedlejší účinky se mohly ve větším měřítku projevit teprve ve chvíli, kdy se do věci vložil někdo jako Jack a začal přípravek prodávat na ulici.

Napůl se teď zlobila na Zaxy a napůl sama na sebe. Rozšířila jejich zfušovaný utrech mezi chudáky, kteří neměli na lékařskou péči. V tuhle chvíli už zactin mohly polykat stovky lidí a hrozilo, že jim po něm začíná strašit ve věži. Příšerná představa, jejímž dalekosáhlým důsledkům se Jack zatím nedokázala postavit čelem. Z kapsy čerstvě vyprané kombinézy vytáhla ganju a zapálila si. Na problémy s léky nepomáhalo nic tak dobře jako drogy. Navíc měla nevyřešené účty s botem za zavřenými dveřmi nákladového prostoru. Hrozilo, že už nepůjde opravit, ale to aspoň nebyla její vina.

Očekávala, že bota najde tam, kde se zhroutil, a že se jeho pohled bude potulovat podle aušusového algoritmu staženého odněkud ze sítě. Jenže se pletla. Přimhouřenýma očima zapátrala, proč se bot choulí ve stínu u zdi. Za temnými průzory ponorky, kterou mezitím znovu nastartovala, se míhaly bubliny.

Bot spal.

Najednou pochopila, jak je možné, že mu navzdory zřetelnému opotřebení nikde neprosvítal kovový endoskelet. Nebyl to biobot, byl prostě bio. Byl to člověk.

Opřela se o stěnu a tiše zaúpěla. Pochroumaný bot se dal skoro vždycky opravit, ale pochroumaný člověk? Měla zboží, kterým mu mohla zkorigovat mutující sekci DNA nebo mu z těla vymýtit běžné viry, jenže zničené kognitivní schopnosti opravit nešlo. Zatímco stála a přemýšlela, schoulený mladík se s trhnutím narovnal a podíval se na ni očima, za jejichž prázdnotu mohlo něco daleko děsivějšího než mizerný software. Jak dlouho asi mrtvému zloději dělal vazala? Na krku měl vypálené číslo a očividně se už notnou dobu řídil cizími rozkazy.

Ganja jí vdechla jakousi filozofickou velkodušnost a zároveň i rezignovaný pocit, že za mladíka zodpovídá. Nemohl za to, že si jeho pán usmyslel tady uprostřed ničeho oloupit ozbrojenou pirátku. Zařekla se, že pro něj udělá, co bude v jejích silách, jenomže v jejích silách toho moc nebylo.

„Nechceš napít?“ zeptala se. „Vypadáš, že by ti to neuškodilo.“

Mladík se zčistajasna vrávoravě postavil a zachytil se hrany jedné krabice, aby neupadl. Byl vlastně docela vysoký, vyšší než ona, jenže jeho vytáhlá postava jenom umocňovala dojem křehlosti, byl totiž taky hrozně podvyživený. Kdyby šlo do tuhého, Jack by ho bez problémů přeprala, zlomila mu vaz a hodila ho do přetlakové komory.

„Buďte tak hodná. A kdyby vám přebývalo jídlo...“ Anglicky mluvil s nefalšovaným přízvukem středostavovských obyvatel Asijské unie. Nic, co by člověk čekal u kluka s číslem na krku.

„Tak pojď,“ vzala ho Jack zlehka za rukáv košile a dávala při tom pozor, aby se nedotkla odhalené kůže. Přes řídicí místnost a po točitém schodišti ho dovedla do mokré laboratoře kombinované s kuchyní, nechala naběhnout vařič a gesty si vyžádala vývar a chleba. Mladík se zhroutil na židli v čele stolu a s nahrbenými zády si hleděl na ruce. Lopatky se mu pod tenkou košilí rýsovaly jako křídla.

Postavila před něj jídlo. „Jack,“ představila se.

Vypadal, že ji nevnímá. Upil z misky, ponořil do vývaru chleba a pak z něj ukousl. Opřela se o linku, dívala se na něj a říkala si, jestli se vůbec nějak jmenuje. Nemajetné rodiny někdy prodávaly batolata do vazalských škol, kde je manažeři cvičili k poddajnosti stejně, jako by programovali bota. Boti alespoň měli vyhlídku na to, že se z vazalství jednou budou moci vyvázat, projít upgradem a získat plnou autonomii. Lidé

si propuštění mohli vysloužit také, ale takovéhle dětství z nich žádný autonomní softwarový klíč vymazat nemohl.

„Pěter,“ odpověděl mladík nakonec a vytrhl ji ze zkouřených úvah. Snědl mezitím zhruba polovinu vývaru a jeho obličej už nepůsobil tak bezvýrazně. Nedalo se přehlédnout, že poslední dva znaky vypálené na jeho krku jsou 5 a R. Zjizvená tkáň zároveň sloužila jako jméno. Jack si založila ruce na hrudi, a skryla tak náhlé bodnutí soucitu.

„Ráda tě poznávám, Pětere.“

IQALUIT

KAPITOLA 4

4. ČERVENCE 2144

Bylo nutné, aby jejich těla spolupracovala, i když od sebe zrovna budou daleko. Tak znělo Eliazovo zdůvodnění, proč s Paladinem dva dny leze po dunách, zatímco úředník z MKV do sebe bez ustání lije šálky slazeného čaje s mlékem, dusí se netrpělivostí a máchá rukama ve vzduchu, aby stíhal číst všechny zprávy, které mu před oči vykreslují projektory v brýlích.

Mít při výcviku partnera byla pro Paladina nová zkušenost. Lee nebo jiný admin s ním sice neustále udržovali spojení po rádiových vlnách, jejich hlasy se však podobaly spíš řídicím programům, ze kterých vycházely jeho instinkty. Žádný admin se nikdy nezastavil, nepodíval se na něj a nepostěžoval si, jak se mu stýská po evropském počasí.

„Tady je to k nevydržení,“ mumlal si Eliazz přikrčený na vrcholku duny. Zaletěl k Paladinovi pohledem a posadil se. Bylo 08.00 a Paladin znovu prověřoval svoje reflexy a jejich schopnost poradit si s pískem: učil se, jak se svým masivním trupem co nejméně vyčnívat nad terén a udržovat si prostřednictvím senzorů přehled o co největší šíři spektra. Momentálně se proto plazil po čtyřech, poslouchal Eliazze a byl připojený na veřejnou síť určenou botům.

VY JSTE VŠICHNI. JÁ JSEM RAPTOR. POSÍLÁM DATA: VE 13.00 VYRÁŽÍM NA MISI. KONGO, ŘEŠÍME EPIDEMII. DRŽTE MI PALCE. DO 48 HODIN JSEM ZPÁTKY.

„Radši bych zimu a vlhko, jako ve střední Evropě,“ vykládal Eliazs. Přejel si otevřenou dlaní po čele a vetřel si pot do vlasů. „Lidi Varšavu nesnášejí, protože je tam klendra, ale když někde vyrůstáš, tak si tamní počasí chtě nechtě zamiluješ. I když se tam třeba nikdy nechceš vrátit. Odkud jsi, Paladine?“

VY JSTE VŠICHNI. JÁ JSEM CLDR. POSÍLÁM DATA: K VYKLÁDCE ZBRANÍ POTŘEBUJU POMOC TŘÍ BOTŮ. LOKALITU PŘÍKLÁDÁM.

Paladin znehybněl. Hlavou se téměř dotýkal Elisazovy nohy spočívající na červeném písku. Tápal po vhodné odpovědi: na to, aby mohl skutečně říct, že odněkud je, trval jeho život teprve příliš krátce.

„Asi z Kapského Města, z továrny na roboty v Kagu,“ nasyn-
tetizoval.

„Ne, ne, ne,“ zakroutil Eliazs vehementně hlavou a klouby prstů poklepal Paladinovi na bedra. „Ptám se, odkud jsi původně. Odkud je tvůj mozek.“

Paladinův biomozek, na který se ptal, se nacházel pod několika vrstvami břišního pancíře a vznášel se v husté směsi mozkomíšního moku a gelu tlumícího otřesy. S materiálním substrátem Paladinovy mysli byl propojený tlustým drátem. Zajišťoval rozpoznávání tváří a při osobním kontaktu jim na základě charakteristických stínů a linií přiřazoval jedinečný identifikátor. Jeho a Paladinův souborový systém však byly z velké části nekompatibilní, a tak mozek obstarával především grafické operace. O jeho původu Paladin nic netušil, jenom že mrtvý dárcе sloužil v armádě Federace.

Eliazs pokračoval: „Tobě nezáleží na tom, kdo doopravdy jsi? Proč cítíš to, co cítíš?“

Lidský mozek se na zpracovávání Paladinových emočních a etických procesů nijak nepodílel. Eliazovy tmavé oči se ale pozorně upřely přímo na sadu senzorů soustředěnou na Paladinově obličej a botovi se najednou architekturu svých souborových systémů vysvětlovat nechtělo.

„Nevím, odkud můj mozek pochází,“ odpověděl jednoduše. „Nemám k jeho vzpomínkám přístup.“

Vnímal Eliazovu narůstající tenzi, elektřinu přeskakující po kůži. Strávili spolu už tisíce sekund, během nichž u něj stihl zaznamenat oscilaci mezi podobně emotivními, silně prožívanými rozhovory a hlubokým mlčením.

„Měli by ti je odblokovat,“ zavrčel Eliaz. „Fakt měli.“

Takové přání bylo nesplnitelné, Paladin však v tu chvíli obdržel zprávu s informací, že se Eliaz dočkal něčeho jiného.

TY JSI PALADIN. JÁ JSEM TESÁK. PAMATUJEŠ SI NAŠI PŘEDCHOZÍ ZABEZPEČENOU RELACI? OBNOVME JI. POSÍLÁM DATA: POSLEDNÍ SCHŮZE PŘED MISÍ SE KONÁ V 09.00. VEZMI ELIASZE.

SOUHLASÍM S OBNOVOU PŘEDCHOZÍ ZABEZPEČENÉ RELACE. JÁ JSEM PALADIN. KAM NÁS POSÍLAJ?

ZŘEJMĚ NA VLAHÉ ARKTICKÉ POBŘEŽÍ. MÁTE VYHLEDAT KONTAKTY, KTERÉ TAM JACK MÁ, A PŘÍPADNĚ ODHALIT, KAM SCHOVÁVÁ KONTRABAND.

UJEDNÁNO, SCHŮZKA ZA 30 MINUT I S ELIASZEM. KONEC PŘENOSU.

Oba boti si ještě vyměnili mapové souřadnice místnosti, ve které se už mise poslední dva dny připravovala, a teprve pak spojení ukončili definitivně.

„Dobrá zpráva,“ nasyntetizoval Paladin. Eliaz na něj pořád upřeně hleděl. „Brzy odcestujeme na sever Zóny volného obchodu, kde panují daleko nižší teploty.“ Muž mlčel, zpomalil se mu ale pulz. Vydali se po vrcholcích dun hledat vstup, aby mohli obdržet rozkazy.

Jejich plánovaná mise byla sice rutinní a nijak rozsáhlá, ale pro Paladina měla zvláštní význam. Přecházel z vývojové fáze k nasažení v poli. Ode dneška byl vazalem Africké federace. Podle mezinárodního práva nesmělo jeho vazalství trvat déle než deset let. Stanovená doba měla bohatě stačit k tomu, aby se Federaci vrátily prostředky, které na vytvoření nové formy života vynaložila.

Jeho vazalství sice teprve začínalo, v továrně se toho však doslechl dost na to, aby věděl, že si Federace zákon vykládá velice volně. Na autonomní klíč si mohl klidně počkat i dvakrát déle. Ještě pravděpodobnější bylo, že zemře před jeho obdržením. Tomu se chtěl ale vyhnout, měl naprogramovaný pud sebezáchovy. Právě díky němu ostatně spadl do kategorie „statutární člověk“, která mu na autonomii dávala nárok. Neměl na výběr, musel usilovat o přežití. Necítil se tím však svázaný. Naopak mu to dodávalo naději.

5. ČERVENCE 2144

Z tryskáče uhánějícího nad Arktickým mořem se už na vzdálenost mnoha kilometrů otevíral výhled na baculatá, pěstmi zakončená předloktí čnějící nad obzor Baffinova ostrova. Paladin rozeznával i pohyb tisíců větrných turbín, vytvářejících iluzi, že se obrysy budov lehce vlní. Zanedlouho pak dokázal určit i chemické charakteristiky prospívajících farem, jejichž stupňovité spirály každý komplex obtáčely. Přes léto vřdycky severská města lemující Arktidu nasála tolik sluneční energie, kolik jen šlo, a než se dny zkrátily, stíhaly se v místních končinách dvě sklizně. Období růstu právě vrcholilo.

Než přeletěli okolní ostrovy a ocitli se ve vzdušném prostoru Iqaluitu, Elias z celá setřásl spánek. Změna jeho dechu

Paladinovi prozradila, že si nastavil perimetr, aby ho vzbudil před přistáním. Město se rozkládalo pod nimi, tvořilo lesklou usazeninu v nejzazším bodě zátoky zaříznuté hluboko do rozlehlé masy ostrova.

„Iqaluit je hnus,“ zabručel Eliaz, když vyhlédl z Paladinova okénka. „Věděl, že ty dómy tady postavili podle domů ve Vegas?“

„Krytého města v Zóně volného obchodu, přesněji v její západní poušti,“ nasyntetizoval Paladin.

„Soustředí se tam obchod s lidskými zdroji. Narazíš tam na spoustu grázlů. Černý trh s otroky, humus. Lidského života si tam nikdo neváží, takže jako stavební materiál používají šunt, co propouští moc ultrafialového světla. Iqaluit vypadá úplně stejně, jen je o dost čistší a novější.“

Paladina by zajímalo, jestli je Eliaz proti systému vazalství jako takovému. Existovala celá textová úložiště věnovaná ná-zoru, že se nemá vztahovat na lidi. Komentátoři tam obhajovali tezi, že není správné vlastnit lidi jako boty, protože za jejich výrobu nikdo nezaplatil. Do botů bylo nutné investovat a dočasné vazalství zajišťovalo, že se jejich produkce vyplatí. Lidé k produkci dalších lidí pobízet nepotřebovali.

Většina měst a ekonomických zón nebrala na názory komentátorů ohledy a nějakou podobu lidského vazalství praktikovala. Ve Vegas se pak lidé prodávali sami. Kryté komplexy sloužily téměř výhradně ke zpracování a výcviku lidských zdrojů, potažmo jejich smluvním převodům. V Iqaluitu proběhla výstavba stejně živelně jako ve Vegas, sestával ze samých mrakodrapů a domů. O moc víc podobností mezi oběma městy už ale běžná datová analýza neodhalila.

„V Iqaluitu je lidských vazalů velmi málo,“ podotkl Paladin.

„Jasně. Místní grázlové jsou jiná kategorie, ale pořád jsou to grázlové.“ Eliazovi se zvýšil krevní tlak, takže Paladin kolem

jeho těla viděl narudlý opar. „Hemží se to tu piráty. Všechno je tady kradené.“

Letoun dosedl na ranvej a Eliazs vstal. Reflexivně si sáhl na čelo, ramena a pásek, aby prověřil perimetr a jeho lokální zbraňovou síť. „Vždycky mám pocit, že se křížuju,“ zavrčel a rozrušením se mu zrychlil tep. „Rozumíš?“

„Jsou to podobná gesta.“

„Táta byl věřící,“ řekl Eliazs tak tiše, že to mohl slyšet výhradně Paladin nebo jiný bot. Okamžik nato už však byl jako vyměněný: přiměl se dýchat pravidelně a jeho citové rozpoložení se z odstupu nedalo posoudit tak snadno.

„Kde začneme, Paladine?“ Natěšeně se zasmál a očima vyhledal pětici vizuálních senzorů na robotové hlavě: Paladin je měl umístěné nad diagonálními plochami, které mu rámovaly obličej jako abstraktní obdoba lidských lící. Adres, kam se dvojice mohla vydat, bylo téměř čtyřicet. Některé patřily osobám, se kterými Jack údajně spolupracovala, a nechybělo ani pár jejích oblíbených restaurací.

„Nejvhodnější bude vyhledat místní obyvatele, k nimž to máme nejbliž, vyslechnout je a pokusit se Jack dopadnout na základě jejich informací. Pokud všechno ostatní selže, můžeme začít monitorovat bezpečností feedy restaurací, zda se v nich nevyskytnou její biometrické údaje.“

Eliazs se štěkávě zasmál. „Sociální špionáž asi není nic pro tebe, co?“

Tato metoda sběru dat nepatřila při Paladinově výcviku k prioritám. Nechal otázku bez odpovědi a Eliazse smích přešel. „Promiň, kamaráde. Nejlepší bude zkusit ty restaurace. Ale nejdřív to chce vybavení.“

Poblíž letiště a jeho sedřených přistávacích drah stálo vetešnictví. Vnější plášť z vlnitého plechu musel být minimálně sto

let starý. Nízký podlouhlý tvar měl zajistit, že budova co nejlépe odolá rozmarům počasí a zadrží co nejvíc tepla. Po vstupu propluly Paladinovi přes čidla molekuly indikující bavlněná vlákna, chlorid sodný a různá paliva. Muž za pultem měl kybernetický hrudník a paže. Eliaz se s ním dal do řeči a muž mu zatím do geosystému nahrál mapu okolí a aktualizované zpravodajské údaje. Bot přistoupil blíž a naladil se na komunikaci mezi jejich přístroji, aby mohl data dešifrovat a uložit si je do paměti.

„To je můj parťák Paladin,“ pronesl zničehonic Eliaz a jednou rukou ho objal kolem pancíře. Prsty sevřel lopatku v místě, kde z ní vycházel štít. Paladin cítil jeho otisky prstů, až do poslední spirálovité linie. Bezděčně je porovnal s několika databázemi, které vesměs přetékal šumem, aby zakryly Eliazovu pravou identitu. Biometrické údaje odpovídaly mrtvému profesorovi z Bruselu, malopodnikateli z Nairobi, knězi z Varšavy a vazalce společnosti Monsanto v Zóně volného obchodu. Podobných shod byly desítky a rozbíhaly se v rozsáhlou změť protichůdných úředních záznamů a falešných propojení na sociálních sítích.

„Zdravím, Paladine. Yardley,“ představil se muž a podal Paladinovi strojovou ruku.

„Jsme tu v utajení, nemůžu vypadat tak profi,“ řekl Eliaz. Potom zaletěl pohledem k botovi. „A on se nesmí tak lesknout.“

O deset minut později stál Eliaz v obchodě nahý a na těle se mu třpytily jen systémové uzly perimetru — vzápětí si však přes neviditelnou síť nanovláken, která se mu na perimetr napojovala pod kůži, oblékl džíny a tričko. Paladin zkusmo aktivoval odpojené senzory tlaku. Měl od Yardleyho a Eliaze nové promáčkliny a škrábance a chtěl zjistit, které ho ještě budou pobolívat.

„Musíme o Jack něco zjistit a jediná možnost je vypadat jako její potenciální spolupracovníci,“ vysvětlil Eliaz. „Není potřeba,

abys na sebe nějak moc upozorňoval, ale zkus čas od času udělat chybu, jako bys měl poškozený mozek nebo tak něco.“

Paladin neodpověděl a nechal naběhnout i zbylé smyslové procesy.

„Fajn,“ zamumlal Eliazs a znovu s ním prošel jejich krycí legendu. „Jsem chemadmin a vylili mě z PharmPraxis. Ty jsi můj vazal, děláš mi asistenta. Za dobrou cenu se můžu podělit o recepturu určitých výrobků. Tvým úkolem je všechno dobře registrovat — dělej, k čemu tě vyrobili.“

„Budu,“ odpověděl Paladin, protože chtěl Eliazsovi dělat radost. Byl si jistý, že za tím nejsou jenom vazalské algoritmy, které s určitou vahou vstupovaly do jeho rozhodovacích procesů. Věřil, že to tak opravdu chce.

Vítr od moře, udržující v Iqaluitu stálou venkovní teplotu dvacet stupňů Celsia, si pohrál s pramenem Eliazsových vlasů. Paladin mlčky kráčet po mužově boku. Slunce stojící nízko nad obzorem ohlašovalo večer, stále však bylo světlo — během arktického léta se slunce skrývalo vždy jen na hodinu. Eliazs během ní hodlal předstírat opilého návštěvníka Lexu, baru, kde nabízeli pivo a nudle a kam se pravidelně chodila najíst Jack. Videozáznamy dokládaly, že se tu schází s některými místními kontakty.

Paladin zatlačil na dveře, sklonil se a vešel do zapařené místnosti prostoupené molekulami zázvoru a dalšího drceného koření. Uložil si je do archivu k pozdější analýze. Jeden nikdy nevěděl, kdy se chemická charakteristika konkrétního místa může hodit. Přeplněné lavice se prohýbaly pod pracovníky rybích farem a univerzitními studenty hlasitě řešícími proteomiku. Alkohol a horká nudlová polévka, jejíž misky balancovaly na všech poškrábaných a nerovných pěnových stolech, vháněly návštěvníkům barvu do tváří.

V tomhle mumraji se jde ztratit raz dva, Paladine, poznamenal Elias z neslyšně, jen chvěním hlasivek. Zvlášť když člověk vypadá jako farmář, ale politicky je na straně radikálních studentů. Paladin si z paměti vyvolal snímek, který obdržel na základně. Jack sice farmářku nijak zvlášť nepřipomínala, Paladin si však dovedl představit, že by tu v nepromokavém oblečení nikomu nebyla nápadná.

Usedli k jednomu konci stolu obsazeného namol opilými studenty. Společnost se bavila jakousi hrou, ke které patřily virtuální brýle, čilé sdílení videí a spousta panáků saskatchewanské vodky. Elias si objednal nudle s mořskými plody a Paladin si dal při spouštění do podřepu záležet, aby se mu roztřásla pravá noha, jako by nutně potřeboval aktualizaci firmwaru. Okamžitě tím upoutal pozornost jedné žoviální studentky.

„Nepotřebujete s tím pomoci?“ zeptala se a neurčitě pokynula k noze. Měla tmavé oči a černé mikádo.

Paladin mlčel.

„Nemáme na opravy moc peněz,“ pokrčil rameny Elias. „PharmPraxis na jihu propouštěla a já teď hledám práci.“ U stolu zbystřili další studenti.

„To už zas vyhazovali?“ ozval se jeden. Podle přízvuku pocházel odněkud z prerie.

„Chtějí jen nahrabat patenty, parchanti,“ postěžoval si Elias tiše. Zamýšlel tím riskantním manévrem zjistit, jestli studenti u stolu patří k radikálům, kteří se paktují s piráty. Paladinovi neušlo, že při tom lehce změnil držení těla: nahrbil se a shrnul si ofinu do očí, aby vypadal mladší. Mohl se klidně vydávat za doktoranda. Každopádně už bylo jasné, že ho opilí experimentální biologové vzali mezi sebe. Paladin jeho mistrovství v sociální špionáži chvíli obdivoval a připomněl si, že podle některých záznamů, k nimž ho předtím dovedly otisky prstů, je

Eliaszovi dvacet devět let. Přinejmenším v tomto ohledu mohly být údaje pravdivé.

„Ať si trhnou,“ zakroutila hlavou studentka, která Paladinovi nabídla přístup ke svým tiskárnám. „Se vším tím duševním vlastnictvím se koupou v prachách, ale vývojáři a admini jsou pro ně jenom vzduch. Hlavně si nahrabat co nejvíc patentů. Jo, já jsem Gertrude.“

„Ivan,“ představil se Eliaz. „Tohle je můj bot Siou. Trochu mu blbnou reproduktory.“ Nick, který Paladinovi vybral, se častěji dával ženám, mezi boty však gender hrál zanedbatelnou roli. Většina slyšela na libovolné označení, které jim admini přiřadili, jenom někteří autonomní boti dávali přednost určité genderové identitě. Každopádně nebyl důvod pozastavovat se nad tím, že se o robotovi jménem Siou mluví v mužském rodě. Zvláště když šlo o Paladina, jehož mohutná postava se širokými štíty na zádech zabírala tolik místa jako dva robustní lidé.

„Nepotřebuje Siou opravit? Kdyžtak stačí říct,“ nabídla se znovu Gertrude. Eliaz předstíral, že nabídku zvažuje, a usrkl z misky nudlí.

„Pikantní,“ okomentoval jídlo a nenechal se vyvést z míry tím, že s Paladinem přitahují zvědavé pohledy několika Gertrudiných kamarádů.

„Po večeři jdeme do laborky zkontrolovat pár procesů, co necháváme běžet přes noc,“ ozval se student z prerie.

„Tak jestli byste byli tak hodní...“ předstíral Eliaz nejistotu a obracel v prstech hůlky.

„Jasně, zveme tě,“ potvrdila Gertrude, jako by se už oba příchodí nechali přesvědčit. „Co ty na to, Siou?“

Paladin mlčel.

V doprovodu pětičlenné skupinky studentů vykročili do ulic. Bylo už pozdě, slunce konečně zapadalo a osvětlovalo Iqaluit

paprsky s vysokou vlnovou délkou. Nakonec prošli branou, která je inuktitutsky a anglicky vítala v iqualuitském kampusu Arktické univerzity. Ta byla v regionu ze všech vysokých škol nejbohatší a zásobovala svými absolventy prestižní farmaceutické a bioinformatické korporace. Teď v noci tu v zásadě panoval klid, Paladin ale zaznamenal, že cestou k vědeckým budovám přibývá oken vyzařujících viditelné světlo.

Elias z zatím s procítěnou hořkostí popisoval smyšlené zaměstnání u PharmPraxis. Příběh měl vykalkulovaný tak, aby si získal soucit posluchačů. „Rovnou po škole jsem šel dělat admina,“ vykládal. „Nechali mě pracovat na léku, co potom selhal v testech. Náš tým na něm makal rok, ale všechny nás vylili. Když se váš výtvor nedostane na trh, tak holt...“ Zadrhl se mu hlas.

„Na co se specializuješ?“ zeptala se ho Gertrude. „Pro adminy je tady práce spousta.“

„Navrhuju algoritmy, které hledají zajímavé emergentní vlastnosti organických molekul.“

„Můj obor to není,“ řekl dlouhán s lacinými brýlemi, který s nimi udržoval krok, „ale vsadím se, že ti něco najdeme, Ivane.“ Podle přízvuku rozhodně nepocházel odsud. Paladin rychle porovnal jeho samohlásky se samohláskami čtyř set anglických nářečí: nejvíc se blížily severní části Federace, odkud Paladin s Eliašem právě dorazili.

„Děkuju ti, ehm...“

„Jusúfe,“ doplnil dlouhán a pohlédl Paladinovi do senzorů umístěných na obličeji. Nepředstavovalo to pro něj žádný problém, byli totiž stejně vysocí. „Rád vás oba poznávám.“

Došli ke komplexu, kde sídlilo oddělení věd o živé přírodě. Gertrude prohrabala kapsy a vytáhla poněkud zastaralého správce hesel — u jedné popelavé betonové budovy pak tím kusem plastu máchla a síť objektu jí otevřela dvoukřídlé dveře.

Paladinovi neušlo, jak Jusúf přejel pohledem omítku vstupní haly. Byla kropenatá senzory a hlouček střízlivějších studentů, kteří za chůze postupně svlékali kabáty, se v ní matně zrcadlil. Podfinancovaný a teoretický problém, na kterém Gertrude, Jusúf a jejich přátelé pracovali, souvisel s mutacemi proteinů a estetickým rozhodováním. Laboratoř měli ve sklepě a její vybavení zaostávalo za posledními modely přinejmenším o dvě generace. Zdi byly pokryté cedulemi a nálepkami ukradenými z jiných laboratoří. „POZOR! NEDOTÝKEJTE SE MAGNETU!“ hlásalo obzvláště velké varování nad sekvencovacím slepencem. „ŽIVÍ CVRČCI,“ stálo jinde.

„Vítejte u nás,“ řekla Gertrude a gestem rozsvítila. „Siou, tady máš tiskárnu. Sít se jmenuje PolarniZajicci a je otevřená.“ Znovu mávla rukou. „Dělej si s ní, co chceš.“ Paladin opatrně obešel několik stolů ztrácejících se pod chladicími jednotkami a zkumavkami a vytiskl si pár čipů.

Zatímco tiskárna plivala nanoskopická vlákna, Eliaasz udržoval nezávazný hovor. Povedlo se mu ho stočit zpátky ke gaunerům hromadícím patenty a k tomu, jak rád by jim dal lekci.

Jusúf byl rozrušený, přímo z něj číselo, jak se do Eliaaszova příběhu vcítil. Že se chystá něco říct, bylo jasné už několik vteřin předtím, než se skutečně chopil slova. „Jenže jak se chceš takové společnosti jako PharmPraxis pomstít? Myslím tím, jak daleko jsi ochotný zajít.“

„Opravdu to chceš vědět? Zůstane to tady v laboratoři, jasné?“ vymínil si Eliaasz. Všichni na něm viseli očima.

„Jasně,“ pobídla ho nadšeně Gertrude.

„Mám strukturní vzorec léku, na který mají podanou patentovou žádost a teprve ho zkouší. Kdyby ho někdo uvedl na trh před nimi, nemůžou mu v tom legálně zabránit, sami totiž

vycházejí z molekuly, kterou koupili na šedém trhu od nějaké nelicencované laboratoře v Brazílských státech.“ Odmlčel se a pak předvedl nejlepší roztřesený smích, jaký uměl. „Ve skutečnosti nejspíš nic neudělám, ale mohl bych. Ten vzorec vážně mám.“ Poklepal si na kapsu kalhot, jako by si data stáhl na hmatatelné médium a měl je s sebou.

Jusúf nemohl od imaginárních dat v Eliazově kapse odtrhnout oči. Jeho mozková aktivita se Paladinovi špatně luštila: dlouhánovo rozrušení bylo příliš silné, skoro jako by byl na drogách nebo trpěl nějakou neurologickou vadou.

„Měl bys do toho jít,“ vyhrkl.

„Sklapni, Jusúfe,“ okřikla ho Gertrude, která právě s malým hmotnostním spektrometrem procházela krabici vzorků. „Za to jsou tresty jak kráva, pitomče. Ne jako když okopíruješ starý lék, co mu stejně každou chvíli vyprší práva.“

Eliaz využil příležitosti. „Už jste takhle něco okopírovali?“

Gertrude se ušklíbla. „Tak bych tomu ani neříkala. Jusúf v prváku dekompiloval glizmer, nakoupila ho pak od něj půlka koleje.“

„A všem zabral, jak měl.“ Vypadalo to, že se Jusúf zlobí. „Tady jde přece o víc, Gertrude.“

Prokrvení dívčiných tváří Paladinovi prozradilo, že je Gertrude nervózní. Dlouhán s federačním akcentem semkl rty. Mluvit o takových věcech před někým cizím bylo hodně riskantní. Na Paladina udělalo dojem, jak si Eliaz umí získat důvěru. Oba agenti čekali, jestli z Jusúfa vypadne nějaké užitečné vodítko. A nečekali dlouho.

„Jestli do toho chceš jít, s někým tě seznámím. Pár mých známých má laborky, které neplatí farmaceutická lobby.“ Při slově „známých“ přeskočil Jusúfovi hlas a Paladin pochopil, že mužovo tělo teprve prochází posledním stadiem puberty.

Do rozhovoru znovu vpadla Gertrude. Měla zrychlený tep. „Jusúfe, ne každý chce hned porušit zákon jenom proto, aby si něco dokázal.“

Elias z pokrčil rameny, jako by napjatou atmosféru vůbec nevnímal. „Poznat nové lidi mi určitě neuškodí.“

++++

6. ČERVENCE 2144

Druhý den zašli Paladin a Elias zнову do Lexu, ale už na sklonku odpoledne, takže do happy hour ještě zbývalo dost času a nebylo plno. Několik skupinek studentů se tiše učilo s brýlemi na očích a na baru upíjel vodku osamělý farmář. Naproti Elias zovi s Paladinem se za párou z polévky částečně ztrácel obličej Jusúfova známého Thomasieho, kterého neplatila farmaceutická lobby.

Rozhodně podle toho vypadal. Obličej mu obklopovala módně natužená zmeť černých vlasů a na tričku měl z vybledlých svítících vláken složené logo jedné skupiny z okruhu Free-culture, zaniklé ve dvacátých letech. Těžko říct, jestli tričko vlastnil už čtvrt století, nebo jestli ho jednoduše koupil nové, jenom patřičně prodřené a vyšisované. Měl ve zvyku naklánět se k posluchačům, jako by je každým slovem zasvěcoval do jakéhosi tajemství. Na rozdíl od Jusúfa ovládal svůj pulz i barvu tváří. Špatně se poznávalo, kdy lže, neměnné hodnoty však už samy o sobě něco napovídaly. Chtěl zamaskovat veškeré pocitové reakce.

„Jusúf říkal, že jste dělal ve PharmPraxis a hledáte novou práci,“ zadíval se zpříma na Eliasze a potom stočil pohled k Paladinovi. „Vidím, že jste si z adminského platu našetřil na dost solidního bota.“

„Odkázala mi ho máma.“

„Aha. A na čem přesně jste u PharmPraxis pracoval?“

„Na algoritmech.“

„A to jste měl přístup k podaným patentům?“

Elias i Paladin Thomasiemu jen mlčky opláceli pohled.

„Jusúf říkal, že si chcete popovídat o nějakém vzorci, co jste viděl.“

Mlčení představovalo dobrý způsob, jak z druhé strany vymámit informace, přimět ji, aby navrhla obchod jako první.

Thomasie pomalu zaklepal ukazovákem na stůl a pokračoval. „Rád se s kolegy podívám na cokoli, co nám můžete nabídnout. Za dobré duševní vlastnictví platíme, a bez vyptávání.“

Elias se konečně rozhodl přerušit mlčení. Nabrat správné otáčky a stabilizovat dech i krevní tlak mu podle Paladinova měření trvalo několik sekund.

„Mám ten soubor u sebe. Kdy se na něj chcete podívat?“

Paladin si všiml, že Elias vůbec nenastolil otázku ceny. Snažil se znít jako nováček. K roli zneuznaného vyhozeného pracovníka to dokonale sedělo.

Thomasie viděl, že má co dělat s amatérem, a uklidnil se. Získal dojem, že drží otěže pevně v rukou.

„Můžeme vyrazit hned. Mám venku auto.“

++++

Odjeli padesát kilometrů za město. Solární farmy na jihu ostrova se kolem auta míhaly jako početné regaty s hladkými černými plachtami. Thomasie a Elias seděli vepředu a povídali si. Jusúf bubnoval na okno a ignoroval Paladina.

Po nezpevněných cestách dojeli k poměrně nové farmě obklopené solární elektrárnou. Z moře krabicovitých tmavých